

Отримано: 26 травня 2025 року

Прорецензовано: 11 червня 2025 року

Прийнято до друку: 17 червня 2025 року

email: viktoriya.suhenko@hneu.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8775-6999>

Web of Science Researcher ID: HJY-7734-2023

Scopus ID: 59699032700

email: liliia.v.kharchuk@lpnu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0063-1956>

Web of Science Researcher ID: Q-9498-2017

Scopus ID: 57816719000

DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-26\(94\)-147-150](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-26(94)-147-150)Сухенко В. Г., Харчук Л. В. Особливості лексико-семантичної репрезентації концепту *голодомор* в ідіостилі Уласа Самчука. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 26(94). С. 147–150.

УДК: 81'373.612.2:82-94:316.4](=161.2) Самчук

**Сухенко Вікторія Григорівна,**

кандидат філологічних наук, доцент,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

**Харчук Лілія Валеріївна,**

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

## ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ *ГОЛОДОМОР* В ІДІОСТИЛІ УЛАСА САМЧУКА

У статті проаналізовано концепт *голодомору* у творчості Уласа Самчука – письменника, який правдиво відобразив картини страшної трагедії, бо не мав ілюзій щодо радянської влади. Визначено особливості лексико-семантичної репрезентації досліджуваного концепту в ідіостилі митця, що полягають у віддзеркаленні особливостей авторського світосприйняття й відображення дійсності навіть без уживання письменником однойменної лексеми «*голодомор*» та реалізації змістового наповнення у виокремлених лексико-семантичних групах (жахливості й страждання, хвороби й біль, політика й геноцид).

Головною лексемою-вербалізатором досліджуваного концепту у творчості Уласа Самчука є лексема «*голод*». Однак репрезентація концепту дієсловами (заморити, виморити, катувати, голодувати), іменниками (звірства, кати, зараза, жорстокість); прикметниками (штучний, жахливий, жорстокий, нужденний, безправний), метафорами й перифразами розкриває смисловий потенціал і передає інформацію про зміст концепту *голодомор* як штучно створений масовий голод з метою знищення українців, геноцид української нації, державний терор голодом, але не відсутність чи нестача їжі через природні катаклізми.

Актуальність дослідження полягає в тому, що розуміння змістового наповнення концепту *голодомор* сприяє кращому розумінню минулих та сучасних конфліктів, а також їхніх наслідків для людства. Правдивість відображення Уласом Самчуком трагедії українського народу, аналіз лексико-семантичної репрезентації досліджуваного концепту у творчості письменника дають змогу висвітлити різні аспекти *Голодомору*, охоплюючи й політичні питання, та сприяють усвідомленню причин війни проти України на сучасному етапі й необхідності українцям вибороти свободу, незалежність та зберегти українську націю, яку країна-терорист одвічно намагається знищити.

**Ключові слова:** концепт *голодомор*, лексико-семантичні групи, метафори, перифрази, творчість Уласа Самчука, геноцид, штучний голод.

**Viktoriia Sukhenko,**PhD in Philology, Associate Professor,  
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics**Liliia Kharchuk,**PhD in Philology, Associate Professor,  
Lviv Polytechnic National University

## FEATURES OF THE LEXICAL-SEMANTIC REPRESENTATION OF THE CONCEPT OF HOLODOMOR IN THE IDIOSTYLE OF ULAS SAMCHUK

The article analyzes the concept of *HOLODOMOR* in the work of Ulas Samchuk, a writer who truthfully depicted the pictures of a terrible tragedy, because he had no illusions about the Soviet government. The peculiarities of the lexical-semantic representation of the studied concept in the artist's idiosyle are determined, which consist in reflecting the peculiarities of the author's worldview and reflecting reality even without use of the eponymous lexeme «*holodomor*» by writer and implementing the content in emphasized lexical-semantic groups (horror and suffering, illness and pain, politics and genocide).

The main lexeme-verbalizer of the studied concept in the work of Ulas Samchuk is the lexeme «*hunger*». However, the representation of the concept by verbs (will starve, will famish, tortured, will undermournish), nouns (atrocities, executioners, infection, cruelty); adjectives (artificial, terrible, cruel, needy, disenfranchised), metaphors and periphrases reveal the semantic potential and convey information about the content of the *HOLODOMOR* concept as an artificially created mass famine to destroy Ukrainians, genocide of the Ukrainian nation, state terror by means of hunger, but not the absence or shortage of food due to natural disasters.

The relevance of the study lies in the fact that understanding the content of the concept *HOLODOMOR* contributes to a better understanding of past and modern conflicts, as well as their consequences for humanity. The truthfulness of Ulas Samchuk's reflection of the tragedy of the Ukrainian people, the analysis of the lexical-semantic representation of the studied concept in the writer's work make it possible to highlight various aspects of the *Holodomor*, including political issues, and contribute to the awareness of the reasons for Russia's

*war against Ukraine at the present stage and the need for Ukrainians to win freedom, independence and preserve the Ukrainian nation, which the terrorist country has been trying to destroy forever.*

**Keywords:** the concept of HOLODOMOR, lexical-semantic groups, metaphors, periphrases, Ulas Samchuk's work, genocide, artificial famine.

Улас Самчук – людина правди, найвидатніший письменник ХХ століття – створив першокласні зразки високохудожньої прози, змалював багатогранну українську національну історію та показав світові безмежні можливості української образної мови. Його твори забороняли десятиліттями, тож вони виходили друком в усіх країнах, де проживали українці, окрім рідної України. Улас Самчук був одним із перших, хто правдиво розкрив жакливе обличчя комунізму та трагічні картини голодомору як геноциду української нації.

Ідіостиль письменника в контексті загальнонаціональної мови відображає особистий світогляд митця і його світовідчуття через специфічні мовні засоби чи оригінальне авторське використання лексем. Необхідність умістити в слово важливі особистісні, асоціативні та оцінні значення змушує автора ретельно добирати мовні одиниці та систематизувати їх у тексті. Тому дослідження лексики автора є важливим, адже кожен елемент художнього тексту має естетичне значення й кожна мовна одиниця відображає авторський задум. Мова художнього твору має індивідуальний характер і становить науково-пізнавальний інтерес насамперед на рівні ідіостилу.

Специфіка авторського світобачення впливає на формування ментальних явищ, які відображаються у формі художніх концептів, що формуються на основі жанрової специфіки твору, понять, уявлень, емоцій, мовної картини світу автора. Незважаючи на те, що художній концепт характеризується можливістю поповнюватися, змінюватися та відображати людський досвід, у конкретному художньому творі він залишається цілісним утворенням та відображає знання про навколишній світ, асоціації, переживання людини, містить культурний, колективний, індивідуальний зміст (Хома, 2019: 146). Концепт – це ментальна категорія, що є частиною свідомості. Він виконує роль сполучної ланки між об'єктивною дійсністю й мовою, акумулюючи та структуруючи культурну інформацію.

Різномасштабним дослідженням концепту присвячені праці Т. Вільчинської, К. Голобородька, А. Загнітка, Л. Лисиченко, Н. Мех, Т. Радзівської, О. Селіванової, М. Скаб, Н. Слухай, І. Чернишенко, Г. Яворської та ін. Низка наукових розвідок в сучасній лінгвістиці спрямована на дослідження концептів та їхньої вербалізації в поетичних та прозових творах, адже концептуальний аналіз є одним із варіантів дослідження творчості письменника й передбачає розуміння індивідуально-авторського уявлення про дійсність. У лінгвоконцептологічних студіях значну увагу приділено дослідженню таких концептів, як *війна, зло, життя, правда, смерть, страх, любов, людина, культура, Україна, земля, мова, слово* тощо.

Осмисленню доробку Уласа Самчука крізь систему концептів, покладених в основу його творів, декодуванню та дешифруванню авторських сенсів, присвячені праці Г. Вишневської «Концепт «голод» у творчості Уласа Самчука», Ю. Артемової «Семантичне наповнення концепту «земля» в романах Уласа Самчука «Марія» і «На твердій землі»», Н. Плетенчук «Самобутність авторської моделі світу в романістиці Уласа Самчука» тощо.

Сьогодні ми можемо голосно говорити про трагічну сторінку життя українського народу, оскільки знаємо передісторію Голодомору. 22 листопада 2003 року в Україні вперше на офіційному рівні відзначено скорботну дату – День пам'яті жертв голодоморів. Спланована проти українського селянства акція мала знищити основу української нації та національного відродження, зробити неможливим опір радянській владі. Оприлюднення масштабів загиблих внаслідок штучного голоду, усвідомлення причин трагедії, деталізація та розкриття правдивої інформації сприяють морально-психологічному зміцненню українства, посиленню національної ідентичності.

Улас Самчук – письменник, який розповів світові про Голодомор, хто чи не вперше порушив мовчанку щодо трагедії 1932–1933 років та відобразив жорстоку правду про становище українського селянства. **Мета** статті полягає в аналізі творів Уласа Самчука з погляду виокремлення концепту *голодомор*, дослідженні засобів його вербалізації та розкритті взаємодії загальної системи знань письменника про світ і її відображення в авторському ідіостилі. **Завданнями** для досягнення цієї мети є проаналізувати концепт *голодомор* у творах Уласа Самчука, визначити особливості його лексико-семантичної репрезентації в мовній картині світу митця.

З метою виявлення ключових ознак визначуваного поняття, предмета або явища науковці вдаються до методу аналізу словникових дефініцій лексем, які вербалізують концепт, що дає змогу представити його у вигляді стислих логічних визначень. Так, у Словнику української мови у 20 томах лексема *голодомор* репрезентована як «Штучно створений масовий голод із метою винищення населення внаслідок голодної смерті. // Масовий, навмисно зорганізований голод 1932–1933 років, що призвів до багатомільйонних людських втрат у сільській місцевості на території України та Кубані» (Словник, 2012: 678); у Великому тлумачному словнику сучасної української мови – як «Штучний голод, організований у величезних масштабах злочинною владою населення проти власної країни» (Великий, 2005: 251).

Улас Самчук у романі «Марія» – першому в українській літературі творі про насильницьку колективізацію та Голодомор 1932–1933 років – розкриває трагедію не лише окремої особистості, а всього українського народу. Він ніколи не був радянським письменником, «європейськість Самчука визначила принципове неприйняття ним «руського міра», виявом якого він вважав також більшовизм і радянську владу. Письменник стверджував, що російська культура й політика російських правителів є антислов'янськими» (Кралуко, 2024). Улас Самчук відверто виступав проти сталінського режиму, правдиво відображав трагедію Голодомору, організованого сталінсько-більшовицькою системою, що призвів до зменшення українців на одну п'яту (сучасні дослідники визначають кількість жертв 7,5–8 мільйонів).

Але згадки про штучний голод (звірство сталінської влади) простежуються і в інших творах письменника, який понад 250 разів уживав лексему *голод*, відображаючи нестачу/відсутність їжі не через природні катаклізми (посухи, неврожай, псування зерна хворобами чи шкідниками), а саме як штучний голод, державний терор голодом, технологію вбивства цілої нації, злочин, акт геноциду, спланований кремлівською владою. Тож вважаємо за доцільне дослідити зміст концепту *голодомор* у творчості Уласа Самчука, розкриваючи сукупність смислів і понять, що виникають у процесі вербалізації й осмислення мовної одиниці, а також унаслідок свідомого чи несвідомого сприйняття й асоціювання.

Аналізуючи вербальну репрезентацію концепту *голодомор* у творчості письменника, зазначимо, що образно-ціннісний складник концепту реалізується в таких лексико-семантичних групах:

### 1. Жажіття й страждання:

• «Як же та сердобольна вразлива юрба може байдуже щодня вислухувати про звірства червоних катів, які там, у його батьківщині, **щодня нищать, морять голодом, морозять в снігах півночі не собак, не телят і півників, а живих людей**» («Авс-фін»).

• «Країну роз'їдала жахлива зараза, Голод. Гомін цього слова розлігся по цілій планеті. ... Виходив професор на підвищення, доказував: **«Там голод! Ось цифри. Ось два рази два. Там дійсно голод. Там гинуть сотнями тисяч, там матері з'їдають своїх дітей»**» («Авс-фін»).

• «Посипалися люди, мов мухи восени. Кожний день десятками відвозили на місце вічного відпочинку. На село **наліз смуток, відчай, плач**. Темними морозними ночами виють голодні собаки» («Марія»).

• «**Найстрашніша смерть – це смерть від голоду**. Не дай Бог навіть ворогові вмирати такою смертю...» («Марія»).

• «— Дайте, людоньки добрі, хоч жменьку ячменю. Голод. **Рятуйте нас від голодної смерті. Дома дітки наші мруть. Ні хати, ні хліба. Смерть одна...**» («Волинь»).

Жорстокі репресії сталінської системи на селі, катування деморалізовували суспільство, створювали гнітючу атмосферу донесень та постійного страху. У закатованих, фізично виснажених людей частими були зрушення психіки: від самогубств до повного руйнування особистості й несприйняття реальності. Одвічні моральні цінності влада відкидала як ворожі, а знущання, розбій, свавілля, вбивства, підкуп, залякування, донесення заохочувала, бо це слугувало диктатурі партії.

### 2. Хвороби й біль:

• «Там шлунок запанував над душою, **голодний висушений шлунок**» («Авс-фін»).

• «— Дайте хліба шматочок, муркала, й тикала сіпком немиту ручку, яку зараз же шарпала назад, немов боячись, що по ній шмигне хто ломакою. **А ручка та худа-а! Лиш сухожили та кістки**» («Бронзова дівчина»).

• «А коли **голод притискав** Марині **череву**, вона зганяла копняком свого виплодка...» («Бронзова дівчина»).

• «Та прийшов час, коли їй усі відмовили всього. До дому не принесла вона навіть гнилої бараболі, **а мати пухла на печі**» («Бронзова дівчина»).

• «Чого мати так довго сплять на столі і нащо горять свічки? У них щільно заплющені очі, міцно затиснуті тонкі уста **і зовсім жовті лиця**» («Марія»).

• «Сходилися на нараду **кістяки з розчухраними головами**, вгрузлими безбарвними очима, вставали, **ніби мертвяки з могил...**» («Марія»).

«Сільське населення ... опинилося в епіцентрі Голодомору, жертвами якого стали 1,1 млн померлих у 1932 р. та 6,4–7,4 млн осіб у 1933 р., враховуючи мінімальні та максимальні коефіцієнти порайонної смертності. А так звані «живі» жертви Голодомору зазнали психофізичних травм, упродовж десятиліть перебували під тиском посттравматичного синдрому (страх, пригнічений моральний стан, біль, почуття ненависті до кривдників тощо)» (Марочко, 2017: 44).

### 3. Політика й геноцид:

• «Тоді ж **розгортав свій кривавий прапор большевизм**. Тоді ж з'явилися всі його атрибути – **чека, голод, колективізація**. Тоді ж Європа вперше була загрожена прямим ударом Москви червоної, большевицької» («Крути»).

• «Настав голод. **Вояки чужої, ворожої нації** блукали в мертвому селі й **робили реквізиції масла й сметани**, яка мабуть дорожчою була і рідшою від радію. Вони обшарпували останні лахи нужденних і безборонних тіл, які снували мов голодні пси, мов ті могильні тіни» («Бронзова дівчина»).

• «Після цього, до трьох зненавиджених мною «геніїв людства» – Маркса, Леніна, Сталіна, додано Гітлера. Тих перших я зненавидів за **голод в Україні, спричинений колективізацією, який забрав сім мільйонів невинних жертв**, а цього останнього за **гекатомби інших невинних...**» («На коні вороному»).

• «Цього не бачив Гітлер в Берліні, цього не бачив Рузвельт у Вашингтоні, і сталося так, що **найбільше з цього «ура» дісталось Сталіну...** А той чорт та причаївся... Коли б ви їх тепер бачили... Триста мільйонів... Від Одри до Камчатки... **Голод, голод і голод**. Це, кажу вам, досягнення гідне подиву і **та там мумія на Червоній площі Москви** заслуговує ті черги цікавих цілого світу, що хочуть таке диво бачити» («Втеча від себе»).

• «І до Цар-Пушки та Цар-Дзвону, додається ще один **Цар-Голод**. **Найефектніший здобуток Жовтня**, яким вони прагнуть ошчасливити всі п'ять континентів світу» («Втеча від себе»).

• «Хай там не думають, що **голод, який червона Москва вчинила на наших землях в роках 1932–33** не заважив на долі тієї держави. **Заважив і важить зараз**» («На коні вороному»).

Голодомор (убивство голодом) здійснювався як один з етапів спецоперації проти української нації, яка була здатна чинити опір сталінській системі. Улас Самчук відверто критикував радянську владу, демонстрував протистояння українців більшовикам, застосовуючи не тільки елементи історичної правди, але й широкий арсенал художньо-стилістичних засобів.

Поширенням лексичним репрезентантом досліджуваного концепту у творчості Уласа Самчука, звісно, виступає ключове слово *голод*. Семантичний склад концепту актуалізується за рахунок дієслів *гинуть*, *заморить*, *виморено*, *катували*, *вмерла*, *голодуватимуть*; іменників *звірства*, *кати*, *зараза*, *жорстокість*, *голод*, *смерть*, *божевілля*; прикметників *штучний*, *жахливий*, *жорстокий*, *мертвий*, *нужденний*, *могильний*, *лютий*, *роз'ярений*, *знесилений*, *безправний* та у виразному змісті концепту *голодомор* як акт геноциду, штучний голод, знищення українців, терор голодом, замах на українську націю. Улас Самчук практично не використовує лексему *голодомор*, оскільки вперше цей термін згадується 17 серпня 1933 року в чеському часописі «Večerník P.L.», який розмістив інформацію «Hladomor v SSSR». Подвійний слов'янський іменник *goldomor* складений з коренів *gold* і *mor* має значення «мор, викликаний голодом, страждання від голоду, голодування» (Голодомор, 2020). Однак семантика досліджуваного концепту увиразнюється за допомогою метафор та перифраз *бушував лютий, роз'ярений голод*; *мертве село*; *могильні тіні*; *голодна смерть*; *безжалісні удари коси смерті* («Бронзова дівчина»); *шлунок запанував над душою*; *жахлива зараза*; *голодний висушений шлунок* («Авс-фін»); *видумали оте божевілля*; *витравлювані голодом, мором*; *крилатий жах*; *голодна рілля*; *голодові роки* («Марія»); *людоджерський голод* («На білому коні»); *видушують людей голодом* («Моя осінь»); *універсальна голодівка* («На коні вороному»); *універсальний голод*; *великий голод*; *масові ліквідації*; *ленінський голод* («Втеча від себе»). Такі промовисті деталі у творах Уласа Самчука дають змогу досягнути сутності концепту *голодомор* як ціннісної домінанти авторської картини світу та особливості світобачення митця.

Наслідком Голодомору – цілеспрямовано застосованого тоталітарною владою терору голодом, тобто геноцидом – стала «смерть через голод» (Голодомор, 2020), а відповідно йшла страшна боротьба за виживання. Ключова лексема *голод*, що передає план змісту концепту *голодомор* у творах Уласа Самчука, об'єднує всі слова, які його відображають та розкривають. Тож на основі конотацій та асоціацій виділяємо бінарну опозицію *життя – смерть*. Зазначимо, що у філософсько-ідеологічному романі про Голодомор «Марія» у різних граматичних формах іменник *життя* автор уживає 42 рази, прикметник *живий* – 16, дієслово *жити* та його форми – 74, а також лексеми *розжиття*, *відживлення* тощо; іменник *смерть* – 23 рази, прикметник *мертвий* – 10, різні форми дієслова *вмирати* – 16 та слова *мрець*, *мертвяк* тощо. Улас Самчук, розкриваючи страшні картини Голодомору, надає твору ритм життя та боротьби за існування. Узагальнюючи частотність уживання відповідних лексем у творі (понад 130 разів письменник згадує про життя та понад 50 разів – про смерть), убачаємо авторський вітаїзм, що полягає в утвердженні торжества життя, навіть коли над ним панує смерть, спричинена штучним голодом – «зброєю масового біологічного знищення українців» (Голодомор, 2020).

**Висновки.** Процеси світосприйняття та концептуалізації дійсності письменником відображаються в концептах, що як умовно ментальні одиниці об'єктивуються художньо-образними засобами та оригінальним авторським використанням лексем. Як один із ключових концептів у творчості Уласа Самчука виокремлюємо концепт *голодомор*, який вербалізований за допомогою метафор, перифраз й номінованих відповідними іменниками, прикметниками, дієсловами без використання письменником однойменної лексеми. Аналізований концепт має ідейне наповнення, реалізується в таких лексико-семантичних групах, як *жасання* й *страждання*, *хвороби* й *біль*, *політика* й *геноцид*, та репрезентує емоційні враження письменника.

Реалістичний опис трагедії українського народу Уласом Самчуком, а також аналіз лексико-семантичної репрезентації досліджуваного концепту у творчості письменника дають змогу відобразити різні аспекти Голодомору 1932–1933 років та зрозуміти причини повномасштабного вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 року, усвідомити необхідність українцям сьогодні виборювати свободу, незалежність та відстоювати українську націю, яку країна-терорист намагається знищити упродовж багатьох століть.

Перспективним, на наш погляд, видається подальше дослідження концептів у мовній картині світу Уласа Самчука як одного з неперевершених прозаїків ХХ століття, «літописця українського простору в добі, яку сам бачив, переживав».

#### Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голова. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Голодомор: причини та наслідки. *Посольство України у Федеративній Республіці Німеччина*. 12.02.2020. URL : <https://germany.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/golodomor-v-ukrayini-1932-1933-rokiv/golodomor-prichini-ta-naslidki>. (дата звернення: 10.03.2025).
3. Кралюк П., Кушнірчук Н. Улас Самчук – літописець України крізь війни, табори, голод і екзил. *Читомо*. 30.10.2024. URL : <https://chytomo.com/ulas-samchuk-litopysets-ukrainy-kriz-vijny-tabory-holod-i-ekzyl/>. (дата звернення: 10.04.2025).
4. Марочко В. Статистика жертв Голодомору 1932–1933 років: історично-демографічний дискурс. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Голодомор 1932–1933 років: втрати української нації» (Київ, 4 жовтня 2016 року)*. Київ, 2017. С. 25–46.
5. Словник української мови: У 20 т. Т. 3 / Голов. наук. ред. В. М. Русанівський. Київ : Наукова думка, 2010. 911 с.
6. Самчук Улас. Авс-фін. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74444/>. (дата звернення: 10.05.2025).
7. Самчук Улас. Бронзова дівчина. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74445/>. (дата звернення: 10.05.2025).
8. Самчук Улас. Волинь. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74457/>. (дата звернення: 10.05.2025).
9. Самчук Улас. Втеча від себе. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74458/>. (дата звернення: 10.05.2025).
10. Самчук Улас. Круті. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74442/>. (дата звернення: 10.05.2025).
11. Самчук Улас. Марія. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74446/>. (дата звернення: 10.05.2025).
12. Самчук Улас. Моя осінь. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74447/>. (дата звернення: 10.05.2025).
13. Самчук Улас. На білому коні. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74449/>. (дата звернення: 10.05.2025).
14. Самчук Улас. На коні вороному. URL: <https://osvita.ua/school/literature/s/74451/>. (дата звернення: 10.05.2025).
15. Хома В. До проблеми концепту в тексті художнього твору. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2019. Вип. 24. Т. 2. С. 143–147. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/24.176838>. (дата звернення: 10.04.2025).

#### References:

1. Busel, V. T. (Ed.). (2005). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod. i dopov.)* [Comprehensive Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language (with additions and amendments)]. Kyiv; Irpin : VTF 'Perun' (In Ukrainian).
2. *Holodomor: prychny ta naslidky* [Holodomor: Causes and Consequences]. (2020, February 12). Posol'stvo Ukrainy u Federatyvnyi Respublitsi Nimechchyna [Embassy of Ukraine in the Federal Republic of Germany], from <https://germany.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/golodomor-v-ukrayini-1932-1933-rokiv/golodomor-prichini-ta-naslidki> (In Ukrainian).
3. Kraliuk, P., & Kushnirchuk, N. (2024, October 30). Ulas Samchuk – litopysets Ukrainy kriz viiny, tabory, holod i ekzyl [Ulas Samchuk – Chronicler of Ukraine through Wars, Camps, Famine, and Exile]. *Chytomo [Readable]*, from <https://chytomo.com/ulas-samchuk-litopysets-ukrainy-kriz-vijny-tabory-holod-i-ekzyl/> (In Ukrainian).
4. Marochko, V. (2017). Statystyka zhertv Holodomoru 1932–1933 rokiv: istorychno-demohrafichnyy dyskurs [Statistics of the Victims of the Holodomor 1932–1933: Historical and Demographic Discourse]. In *Holodomor 1932–1933 rokiv: Vtraty ukrainskoi natsii: Materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (Kyiv, October 4, 2016) (pp. 25–46). Kyiv (In Ukrainian).
5. Rusanivskiy, V. M. (Ed.). (2010). *Slovnyk ukrainskoi movy: U 20 t. T. 3* [Ukrainian Language Dictionary: In 20 Volumes. Vol. 3]. Kyiv: Naukova dumka (In Ukrainian).
6. Samchuk, U. (n. d.). *Avs-fin* [Avs-fin]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74444/> (In Ukrainian).
7. Samchuk, U. (n. d.). *Bronzova divchyna* [The Bronze Girl]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74445/> (In Ukrainian).
8. Samchuk, U. (n. d.). *Volyn* [Volyn]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74457/> (In Ukrainian).
9. Samchuk, U. (n. d.). *Vtecha vid sebe* [Escape from Oneself]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74458/> (In Ukrainian).
10. Samchuk, U. (n. d.). *Kruty* [Kruty]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74442/> (In Ukrainian).
11. Samchuk, U. (n. d.). *Mariia* [Maria]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74446/> (In Ukrainian).
12. Samchuk, U. (n. d.). *Moya osin'* [My autumn]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74447/> (In Ukrainian).
13. Samchuk, U. (n. d.). *Na bilomu koni* [On a white horse]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74449/> (In Ukrainian).
14. Samchuk, U. (n. d.). *Na koni voronomu* [On a Black Horse]. Osvita.ua. <https://osvita.ua/school/literature/s/74451/> (In Ukrainian).
15. Khoma, V. (2019). Do problemy kontseptu v teksti khudozhnogo tvoruv [On the Problem of the Concept in the Text of a Literary Work]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk* [Current issues in the humanities], 24(2), 143–147. <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/24.176838>. (In Ukrainian).